

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/25/2014
Identifikačné číslo spisu:	5013200763
Dátum vydania rozhodnutia:	11.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5013200763.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: J. O., bytom XXX XX J., V. č. XXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 2. decembra 2013, č. k. 24Sd/213/2013-27, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 2. decembra 2013, č. k. 24Sd/213/2013-27 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 2. decembra 2013, č. k. 24Sd/213/2013-27 potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX 0 zo dňa 18. apríla 2013, ktorým odporkyňa podľa § 70 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľa z 27. marca 2013 o invalidný dôchodok s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia nie je invalidný, lebo nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky Sociálnej poisťovne Liptovský Mikuláš zo dňa 27. marca 2013 navrhovateľ nebol uznaný invalidným, lebo rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu navrhovateľa (choroba podporného a pohybového aparátu), podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 47, písmeno b/ prílohy č. 4 zákona zodpovedá 30%-ná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navýšená o 5 % pre iné zdravotné postihnutia (dorzalgie), na celkovú hodnotu 35 %.

Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľ v priebehu konania nepredložil žiadne novšie odborné lekárske nálezy, ktoré by diagnosticky hodnotili jeho zdravotný stav rozdielne od hodnotenia druhostupňového posudkového lekára v lekárskej správe z 21. augusta 2013, ktorým bola miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľa opätovne stanovená vo výške 35 %, a teda nespochybnil ani posudkový záver, z ktorého pri rozhodovaní súd vychádzal. Neuviedol ani také nové skutočnosti, ktoré by prijatý záver o jeho invalidite spochybnili alebo vyvrátili, preto zo zisteného skutkového stavu a z doložených lekárskejších správ od roku 2003 do súčasnosti nevyplýva podľa krajského súdu iný, ako prijatý záver, že uznaná miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať

zárobkovú činnosť (35 %), je nepostačujúca pre priznanie nároku na invalidný dôchodok.

Navrhovateľ napadol rozsudok krajského súdu odvolaním. Namietal, že zo zdravotných príčin sa necíti na to, aby momentálne mohol vykonávať akúkoľvek zárobkovú činnosť. Iné ťažkosti, ktoré pred krajským súdom uviedol, neboli vôbec zohľadnené. Poukazoval na svoje problémy s chrbtom a kolenami, ktoré mu spôsobujú ukrutnú bolesť, imobilitu, časté típnutie a necitlivosť ľavej, ale najviac pravej nohy, ktorú doslova ťahá za sebou. Uviedol, že má problémy s črevami, hemoroidy, lipomatózu kože a tiež problémy so slinnými žľazami. Niekoľko rokov zápasí s hypertenziou, má problém s nosom a dýchaním, čo mu podľa jeho názoru spôsobuje depresie a tiky na tvári.

Odporkyňa navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že ho nie je možné potvrdiť.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Procesným právom účastníka je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplývajúca z ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p. znamená právo účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia. Porušením tejto povinnosti sa účastníkovi odníma možnosť náležite skutkovo a aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, voči ktorému chce využiť možnosť opravného prostriedku. Nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je preto porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rozhodnutie súdu tak musí obsahovať odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (k tomu pozri bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - www.concourt.sk). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. mája 1997, *Recueil III/1997*).

Krajský súd z uvedených zásad súdneho prieskumu dôsledne nevychádzal. V odôvodnení rozsudku uviedol len znenia príslušných zákonných ustanovení a závery posudkov posudkových lekárov, resp. obsah návrhu na preskúmanie a vyjadrení účastníkov v konaní. So závermi posudkov posudkových lekárov sa však náležite nevyporiadal a žiadnym spôsobom ich ani nevyhodnotil.

V konaní o žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok posudková lekárka pobočky odporkyne v Liptovskom Mikuláši v odbornom posudku o invalidite zo dňa 27. marca 2013 za rozhodujúce zdravotné postihnutie určila uvoľnenie väzivového aparátu kolena vyžadujúce spevnenie podporným aparátom podľa kapitoly XV., oddielu G, položky 47, písm. b/ prílohy č. 4 zákona, za ktoré navrhovateľovi priznala mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 30 %, ktorú v zmysle § 71 ods. 8 zákona navýšila o 5 % za iné zdravotné postihnutia (dorzalgie), na celkovú výšku 35 % a z dôvodu, že nové odborné nálezy navrhovateľ nedoložil, zotrvala na svojom rozhodnutí o stanovenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť aj v posudku zo dňa 29. mája 2013. Posudkový lekár ústredia však v posudku zo dňa 21. augusta 2013 za rozhodujúce zdravotné postihnutie označil trvalé následky po vytržení menisku pri stredne ťažkej poruche podľa kapitoly XV, oddielu G, položky 48, písm. b/ v rozsahu 25 %, pričom túto mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť

navýšil o maximálne možných 10 % pre bolesti v driekovej časti bez známkov útlaku nervových štruktúr s obmedzením pohyblivosti a varixy na predkolení vpravo.

Neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že krajský súd sa zmenou rozhodujúceho zdravotného postihnutia ani jej dôvodom nezaoberal a bez akéhokoľvek primeraného vysvetlenia prevzal záver posudkového lekára ústredia. Navrhovateľ sa v konaní domáhal priznania vyššej ako 35 % miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Krajský súd sa však nevyjadril z akých dôvodov si závery posudkov posudkových lekárov osvojil, prečo ich považoval za presvedčivé, bez vnútorných rozporov, či náležite odôvodnené a uznanú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za zodpovedajúcu rozhodujúcemu zdravotnému postihnutiu navrhovateľa.

Pokiaľ navrhovateľ v odvolaní namietal, že v posudku zo dňa 21. augusta 2013 je konštatovaná pohmatová bolestivosť v oblasti pravého bedrového kĺbu, pričom on s bedrovým kĺbom problémy ešte nikdy nemal, jeho námietka je namieste. Krajskému súdu uvedená nezrovnalosť unikla.

Navrhovateľ ďalej v odvolaní uviedol, že konanie pred krajským súdom považoval od samého začiatku za zaujaté voči jeho osobe, rozhodnutie za vykonštruované voči nemu ako jednotlivcovi a konajúcu sudkyňu za nedôveryhodnú. Uvedenú námietku odvolací súd za dôvodnú nepovažoval. Navrhovateľ bol v priebehu konania viackrát písomne poučený o možnosti podať námietku zaujatosti podľa § 14 ods. 1 O.s.p. (uznesenie krajského súdu zo dňa 09.09.2013, predvolanie na pojednávanie zo dňa 12.11.2013) a tiež zo zápisnice o pojednávaní vyplýva, že pred začatím pojednávania boli účastníci o tejto možnosti tiež riadne poučení. Pokiaľ navrhovateľ chcel namietat zaujatosť sudcu, ktorý má jeho vec prejednať a rozhodnúť, mohol takúto námietku vzniesť, čo však neurobil. Samotná skutočnosť, že konajúci zákonný sudca návrhu účastníka konania nevyhovel v právnej veci, ktorú rozhodoval, však jeho zaujatosť nezakladá.

Rovnako za dôvodnú odvolací súd nepovažoval námietku, ktorou sa odvolateľ dovoľával priamej aplikácie komunitárneho práva z dôvodu, že to vyzerá tak, že naše zákony si s komunitárnym právom v mnohých bodoch úplne odporujú a sú absolútne nezlučiteľné. Navrhovateľ neuviedol konkrétne ktoré komunitárne predpisy podľa jeho názoru v jeho prípade rešpektované neboli a nešpecifikoval ani konkrétne ktoré jeho práva týmto spôsobom mali utrpieť. A v prípade, že sa navrhovateľ domnieva, že sa stal svedkom trestného činu ako v odvolaní uviedol, má možnosť a v zmysle § 340 Trestného zákona i povinnosť podať trestné oznámenie príslušnému orgánu činnému v trestnom konaní.

Odvolací súd ani na ťažkú finančnú a sociálnu situáciu, ktorú navrhovateľ v odvolaní popisuje, prihliadnuť nemohol, keďže táto okolnosť podľa zákona vznik nároku na invalidný dôchodok nepodmieňuje.

V závere považuje odvolací súd za potrebné ešte poznamenať, že preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku a nárok na jej výplatu je povinnosťou navrhovateľa, nie odporkyne. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja a liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov s prihliadnutím na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť. Preto pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že jeho zdravotný stav sa neustále zhoršuje, prípadne sa domnieva, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím je u neho iné než uznané ochorenie, je predovšetkým v jeho záujme podrobiť sa potrebným vyšetreniam, prípadne aj hospitalizácii za účelom zdokumentovania možných, u neho do úvahy prichádzajúcich ochorení.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní krajský súd prejedná vec znova, vysporiada sa s tvrdeniami navrhovateľa vo vzťahu k jeho požiadavke priznania vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a objektívnosti posudkov posudkových lekárov, ktoré aj náležite vyhodnotí vo vzťahu k námietkam navrhovateľa.

V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne znovu aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.